

markované

VEREJNOSPRAVNÝ VÝBOR
BRATISLAVA

inventár

Štátny archív v Bratislave

ŠTÁTNY ARCHÍV BRATISLAVA

VEREJNOSPRAVNÝ VÝBOR
BRATISLAVA

INVENTÁR

1961

2410/283

1/1 čer.

Štátny archív v Bratislave

Štátny archív v Bratislave

Verejnosprávny výbor v Bratislavskej župe.

1876 - 1919

I n v e n t á r .

- Bratislava 1961 -

Úvod.

Porážka revolúcie v Uhorsku v r.1849 mala značný vplyv aj na vývoj verejnej správy. Provizórium, ktoré schválil František Jozef I. dňa 17.X.1849 na základe oktrojovanej ústavy z marca toho istého roku, prinieslo zrušenie žúp ako samosprávnych celkov. Územie Uhorska bolo rozdelené na dištrikty, v ktorých najväčšiu politickú moc mali vojenski veliteľia, stojaci na ich čele. Dištrikty sa delili na vládne okresy, ktoré spravovali vládni komisári.

Takáto centralizácia administratívy trvala až do pádu Bachovho absolutizmu. Činnosť žúp sa znovu obnovuje Októbrovým diplomom z 20.X.1860, no ich organizácia a právomoc už nie je taká veľká, ako pred rokom 1849. Funkcia hlavného župana prestáva byť dedičnou; menuje ho panovník. Spod župnej právomoci je vyňaté súdnictvo. Po vyrovnaní v r. 1867 sa síce župné zriadenie viac priblížilo k stavu spred revolučných rokov, no štát vykonáva nad župami stále väčšiu kontrolu a postupne zveruje jednotlivé úseky verejnej správy novovytváraným štátnym úradom. Keďže potom vykonávali verejnú správu čiastočne štátne úrady a čiastočne samosprávne (župné i mestské) sbory, bolo potrebné, aby sa utvoril orgán, ktorý by dbal na to, aby verejná správa i pri tejto dvojkoľajnosti bola jednotná. Okrem toho štát potreboval kontrolu nad týmito autonómnymi správnyimi orgánmi a snažil sa tiež zaistiť správne vykonávanie nariadení a zabezpečovanie štátnych záujmov v týchto samosprávnych celkoch. Tieto okolnosti podmienili vznik nového koordinačného aparátu, ktorý bol v r. 1876 v každej župe a v každom municipálnom meste. Novovytvorený orgán, zvaný verejná

Verejnosprávny výbor (Közigazgatási bizottság) bol zriadený zákonným článkom VI. z r. 1876, ktorý zároveň určil jeho personálne zloženie a zásadne vymedzil jeho právomoc a úlohy.

Verejnosprávny výbor mal predsedu a 20 členov. Predsedom bol hlavný župan príslušnej župy. Polovica z 20 členských miest bola viazaná na určité funkcie, druhá polovica sa obsadzovala voľbou z členov župného zastupiteľstva.

Z miest viazaných na funkcie bolo 5 miest vyhradených zástupcom župy a 5 miest zástupcom štátnych úradov. Župu zastupovali: podžupan, hlavný župný notár, hlavný župný fiškál, predseda župnej sirotskej stolice a hlavný župný lekár. Za štátne úrady členmi verejnosprávneho výboru (ďalej VV) boli: finančný riaditeľ, prednosta štátneho stavebného úradu, školský inšpektor, štátny zástupca (prokurátor) a riaditeľ poštového a telegrafného obvodu.

Účasť zástupcov štátnych úradov sa neskôr upravovala rozličnými nariadeniami. Tak zákonný článok XX. z r. 1882 ustanovuje, že riaditeľ poštového a telegrafného obvodu prestáva byť členom VV a štátne záujmy v tomto odbore má hájiť prednosta štátneho stavebného úradu. Novým členom VV sa stáva národohospodársky referent, ktorého menuje minister poľnohospodárstva, priemyslu a obchodu. Podľa nariadenia ministra verejných prác a spojovníčíslo 41.941 z r. 1883 zúčastňoval sa na zasadani VV i zástupca riečneho meračského úradu v tom prípade, keď sa tam rokovalo o záležitostiach, spadajúcich do pôsobnosti tohto rezortu. Tento zástupca však nebol členom VV a nemal hlasovacie právo; fungoval iba ako poradca. Po poštátnení matričnej agendy nariadil minister vnútra (nar. 67.000 z r. 1896), aby bol na zasadania VV pribratý ako poradca v matričných záležitostiach

4

tiež matričný inšpektor.

10 volených členov VV volilo župné zastupiteľstvo zo svojho stredu. Voľba sa konala na valnom zhromaždení zastupiteľstva a musela byť predom uvedená v programe zasadania. Volilo sa pomernou väčšinou, hlasovacími lístkami (tajne). Kandidátov si mohli určovať členovia zastupiteľstva voľne; nepodával sa nijaký oficiálny návrh. Z voľby boli vylúčení štátni a župní úradníci a predstavení obcí. Volilo sa na 2 roky. Polovica volených členov strácala členstvo koncom roku, na ich miesto bolo zvolených nových 5. No podľa § 4 zák. čl. VI. z r. 1876 mohli byť volení i minuloroční členovia.

Ak niektorý z týchto volených členov prestal byť členom župného zastupiteľstva, automaticky i členstvo vo VV strácal. Na takéto miesto, prípadne na miesto uprázdnené rezignáciou, úmrtím atď., volil sa pri najbližšej príležitosti nový člen.

Ak sa niektorý nový člen ani raz za pol roka nezúčastnil zasadania, prestáva byť členom. Neprítomnosť ospravedlňovaka nemoc, rodinné udalosti a neodkladné verejné alebo súkromné záležitosti. No v prípade, že by sa niektorý nový člen nezúčastnil zasadania ani raz za rok, nemohol byť na nasledujúce obdobie do VV zvolený.

VV sa pravidelne schádzal v prvej polovici každého mesiacu. Jeho zasadaniam predsedal hlavný župan. Ak sa tento z hocijakej príčiny nemohol zasadania zúčastniť, funkciu predsedu vykonával podžupan. Členovia, ktorí zastupovali župné a štátne úrady, boli referentmi v záležitostiach, spadajúcich do ich pôsobnosti. V záležitostiach, ktoré spadali do odboru župnej verejnej správy mal referovať podžupan. No ak v neprítomnosti

5

hlavného župana vykonával funkciu predsedu, referoval o týchto záležitostiach hlavný župný notár, ktorý obyčajne vykonával funkciu zapisovateľa.

Ak sa VV nahromadilo veľa kancelárskych prác, boli mu na výpomoc pridelené sily z radov župných i štátnych kancelárskych pracovníkov. Ich prideľovanie stanovovalo zvláštne vládne nariadenie.

Zasadania VV sa museli vždy konať v sídle župy. Ak pôsobisko zástupcov štátnych úradov bolo mimo tohto sídla, boli povinní na zasadania dochádzať. Zasadania boli v podstate verejné, iba v prípade, že sa rokovalo alebo rozhodovalo o disciplinárnych záležitostiach, dával § 11 cit. zák. čl. predsedovi právo vylúčiť verejnosť.

VV mal trojakú právomoc:

- 1/ Robil opatrenia vo všetkých záležitostiach verejnej správy, ktoré do jeho pôsobnosti určil zák. čl. VI. z r. 1876 a ostatné ďalšie zákony.
- 2/ Bol disciplinárnu vrchnosťou.
- 3/ Rozhodoval o odvolaniach.

Ad 1/

VV dbal na koordináciu práce župných a štátnych orgánov verejnej správy a určoval postup vykonávania najmä takých prác, ktoré si vyžadovali súčinnosť oboch zložiek. Tieto práce boli rozdelené na 16 skupín, z ktorých každá tvorila jeden odbor VV.

Odbory boli nasledujúce:

I. Financie-daňová agenda. Sem patrila spolupráca pri vyrubovaní, spravovaní a vymáhaní priamych daní a pri vymáhaní nepriamych daní. V pôsobnosti daňovej agendy VV stanovil presné normy zák. čl. XLIV z r. 1883.

II. Spoje a stavebné záležitosti. VV v tomto odbore usmerňo-

6
konanie
val verejných prác pri stavbách verejných ciest, železníc, vodných stavieb a mlynov, dozeral na plavbu a na kontroly parných kotlov.

III. Školstvo a národná osveta. Dozeral na používanie učebníc, na školskú dochádzku, na riadne poukazovanie učiteľských platov a na údržbu školských budov.

IV. Pošta a telegraf. Rozhodoval o sporných otázkach medzi riaditeľom pošty a telegrafu a medzi samosprávnymi orgánmi alebo jednotlivcami.

V. Vojsenské záležitosti. Vybavoval žiadosti o povolenie k mimoriadnemu uzavretiu manželstva, o udelenie dovolení a o prepustenie z armády. Svoje rozhodnutia predkladal na konečné rozhodnutie ministrovi domobrany.

VI. Väzenské záležitosti. V medziach stanovených zákonmi a nariadeniami odstraňoval nedostatky, týkajúce sa stavu väznic, stravovania, zdravotných pomerov a disciplíny v nich. Vlastnou komisiou 4 krát do roka prešetroval pomery vo väzniciach.

VIII. Spravodlivosť. Mal právo podávať ministrovi pravo-
súdia návrhy v záležitostiach občianskych, trestných i sporných, ktoré by sa mali riešiť zákonom alebo nariadením.

VIII. Sirotská agenda. Vybavoval odvolania proti rozhodnutiam sirotských stolíc a dával im vrchnostenské úpravy.

IX. Verejné zdravotníctvo. Dozor nad správou župných nemocníc, rozhodnutia o platení liečebných trov, evidencia zdravotných pomerov a príslušné opatrenia.

X. Národné hospodárstvo. Záležitosti týkajúce sa priemyslu a obchodu.

XI. Poľnohospodárstvo.

XII. Lesníctvo. Schvaľovanie štatútov a disciplinárnych ustanovení v záležitostiach hájnikov, úpravy v zalesňovačích

prácach, povoľovanie drobných ťažieb dreva atď.

XIII. Poľovníctvo. Záležitosti poľovného práva.

XIV. Vystaňovalectvo. Evidencia vystaňovalectva, návrhy na jeho obmedzovanie.

XV. Pamiatkové záležitosti. Súpisy pamiatkových predmetov.

XVI. Vyvlastňovanie.

Pôsobnosť VV v každom z týchto odborov stanovovali osobitné zákony a nariadenia, prípadne niektoré paragrafy všeobecných zákonov.

VV činil opatrenia v týchto záležitostiach pomocou uznesení na zasadaniach a vydával nariadenia k vykonávaniu prác, prípadne k odstráneniu prekážok a nehôd, ktoré sa pri uskutočňovaní týchto uznesení vyskytli. Odstraňovanie nehôd sa dialo formou nariadenia tej stránke, ktorá bola zistená ako vinná. Ak však sporná záležitosť presahovala rámec právomocí VV, predkladal ju ministrovi, ktorému patrila do rezortu.

V súrnych prípadoch sa zvolávali mimoriadne zasadania. Vo zvlášť naliehavom prípade mohol záležitosť spadajúcu do kompetencie VV vybaviť sám hlavný župan. Bol však povinný pri najbližšom zasadaní VV oznámiť svoje rozhodnutie a príčinu neodkladnosti.

Ak sa niektorému zo zástupcov verejnej správy zdalo, že rozhodnutie VV v určitej záležitosti nebolo v medziach zákona, alebo škodilo záujmom ním zastávaného rezortu, mohol proti nemu podať do 24 hodín odvolanie príslušnému rezortnému ministrovi.

Podobné právo mal aj hlavný župan. Ak sa minister k odvolaniu nevyjadril, rozhodnutie VV nadobudlo platnosť a bolo ^{ho} treba vykonať.

Uznesenia a výroky VV podpisoval hlavný župan, prípadne podžupan.

V disciplinárnych záležitostiach VV pokračoval čiastočne ako prvostupňová, čiastočne ako odvolacia vrchnosť. Ako prvostupňová vrchnosť rozhodoval o disciplinárnych záležitostiach vlastných členov (okrem hlavného župana) a ostatných orgánov verejnej správy, u ktorých zistil, že činia ťažkosti alebo prekážky pri výkone jeho nariadení, alebo sa dopúšťajú nedbalostí, alebo prečinov v okruhu vlastnej pôsobnosti. Z vlastného rozhodnutia alebo na požiadanie hociktorého ministra mohol VV nariadiť vyšetrovanie proti voleným členom župného zastupiteľstva.

Disciplinárne záležitosti vybavovala 3 členná komisia; jej predsedom bol hlavný župan, dvaja členovia boli z radov štátnych orgánov a dvaja z volených členov. Táto komisia sa volila na prvej schôdzi v roku a jej činnosť trvala do konca príslušného roku.

Ad 3/

Ako odvolacia vrchnosť rozhodoval VV v spomenutých disciplinárnych záležitostiach a vo všetkých záležitostiach uvedených pod a)

Verejnosprávny výbor, ako to vyplývalo z jeho koordinačnej funkcie, mal povinnosti voči vláde i voči župe.

Z pomeru k vláde vyplývala povinnosť vykonávať ministerské nariadenia, prípadne ich vykonávanie. Ak sa niektoré nariadenie nemohlo vykonať, upozornil na to dotyčného ministra s udaním príčin.

VV podával polročne ministerskému predsedovi zprávu o svojej činnosti vo všetkých odvetviach verejnej správy, o zistených nedostatkoch zákonov, o opatreniach na odstránenie týchto nedostatkov a o návrhoch opatrení, spadajúcich do pôsobnosti vlády alebo zákonodarstva. Podávanie týchto správ bolo upravené nariadením ministerského predsedu č.3896 zo 17. XI.1895, ktoré stanovilo podrobné predpisy pre zostavovanie správ, ktoré sa mali podávať predsedovi

a ministrom vnútra, financií, obchodu, pôdohospodárstva, školstva a národnej osvety, pravosúdia a domobrany. Okrem pravidelných zpráv mohol podávať zprávu kedykoľvek, keď to vyžadoval verejný záujem. Ak menšia skupina VV, prípadne sám hlavný župan nesúhlasili celkove, alebo v jednotlivostiach s obsahom podávaných zpráv, mali právo predložiť osobitnú zprávu.

Zprávy sa od roku 1895 podávali začiatkom každého roku za uplynulý rok. Pre každé ministerstvo bolo treba vyhotoviť samostatnú zprávu a predložiť spoločne ministerskému predsedovi. Zo schôdzky v auguste sa podávala polročná zpráva o stave administratívy, o nedostatkoch zákonných ustanovení spolu s návrhmi na príslušné opatrenia. Polročná zpráva sa nevyhotovovala zvlášť pre každé ministerstvo, ale súhrnne v 8 exemplároch.

Dáta ktoré už raz boli zachytené, sa neopakovali, hlásili sa iba medzi časom nastalé zmeny.

Zprávy sa podávali podľa týchto vzorových dotazníkov:

Zprávy pre ministerského predsedu:

1/ Zákonodarstvo a organizácia.

Aké ťažkosti a nedostatky sa objavili pri vykonávaní zákonov, najmä tých, ktoré boli vynesené v poslednom roku.

Čo sa podniklo na odstránenie nedostatkov.

Aké novelizácie boli účelné.

Aké nedostatky sa javia v zákonoch a vládnych nariadeniach.

Nedostatky v organizácii verejnej správy.

Či zodpovedá administratívne rozdelenie územia.

Aké sú okolnosti miestneho rázu, ktoré by vyžadovali zákonodarné vládne opatrenia.

2/ Dozor.

Na koľkých zasadaniach predsedal hlavný župan.

Či bolo treba použiť ustanovenia § 77 zákona proti niektorému volenému členovi. Dotazy o poriadkových pokutách, o disciplinárnych pokračovaniach. Výkaz o stave a postupe disciplinárnych riadení s menovitým uvedením každého obvineného úradníka.

Zprávy podávané v polroku mali byť zamerané hlavne na prípadné sociálne pohyby.

Zprávy pre ministerstvo vnútra.

1/ Z vnútorného života VV.

Koľkým schôdzkam predsedal hlavný župan. Či použil § 77 zák. čl. VI/1876 proti niektorému volenému členovi.

2/ Zo života župy.

Či sa konali revízie úradov. Skontrá vlastnej pokladnice a pokladnic pod dozorom alebo správou župy. Či sa zistili nezrovnalosti. Dôležitejšia zmena v kmeňovom majetku. Výška a % župnej prirážky k štátnym daniam. Či sa prirážka zvýšila oproti minulému roku. Aká je výška pôžičky na stavby a vicinálne železnice. Či župa ako právnická osoba dodržala majetkoprávne záväzky.

3/ Zo života obcí.

Zasahovanie do vnútorných záležitostí obcí podľa § 26 zák. čl. XXII / 1886. V ktorej obci a prečo. Či hlavní slúžni načas vyhotovili zoznam najväčších platcov daní v každej obci.

Sledovanie činnosti obecných výborov a predstavenstva. Právna ochrana obecného majetku. Vnútená správa na obecnom majetku. Neschválené obecné rozpočty a zároveň účty. Percento obecných prirážok k priamym štátnym daniam. Zmeny oproti predchádzajúcemu roku. Kde je nepomerná výška obecnej prirážky. Prieskumy obecných pokladníc. Utvorenie nových obcí, zmena názvov obcí. Stav a činnosť obecnej polície.

4/ Sociálna starostlivosť.

Živelné pohromy, opatrenia na zmiernenie škôd. Chudobinská starostlivosť, chudobinec. Starosť o choromyselných a nalezencov.

5/ Polícia.

Pozoruhodnejšie momenty v jednotlivých odboroch polície. Stav verejnej bezpečnosti, opatrenia na jej zvýšenie. Verejná mravnosť. Či je dostatočný počet a rozmiestnenie žandárstva. Jeho činnosť.

Spolky: kmeňové knihy, činnosť z vládneho stanoviska.

Vystahovalectvo, opatrenia.

Výčapy - ich počet, či stačí obyvateľstvu a dopravnému ruchu. Či sa plánuje úprava.

6/ Verejné zdravotníctvo.

Stav verejného zdravotníctva. Pomer k predošlému roku.

Epidémie - priebeh a opatrenia. Miestne choroby. Záškrt - používanie séra. Výsledky štepenia proti osýpkam. Poznatky a opatrenia pri zdravotnom stave detí. Výsledky zdravotných prehliadok.

Úpravy zdravotníckych obvodov - príčiny. Či sú zaplnené miesta obvodných lekárov.

Stav pôrodnictva a obhliadok mŕtvol.

Či je diplomovaná pôrodná asistentka v každej obci nad 1500 obyvateľov.

Či sa zvýšil počet lekární, súkromných lekárov a diplomovaných pôrodných asistentiek. Opatrenia na odstránenie nedostatkov verejného zdravotníctva. Zriaďovanie nových nemocníc.

7/ Verejná liečba.

Opatrenia na zlepšenie vymáhania liečebných trov. Posky-

tovanie liekov zdarma.

8/ Sirotská agenda.

Stav tŕtorstva a kurátorstva, sirotských pokladníc. Ťažkosti, opatrenia, nedostatky, výsledky.

9/ Štátne matriky.

Poznatky, získané dozornými orgánmi. Prieskumy matričného inšpektora.

Oznamovanie narodení a úmrtí.

Návrhy na zlepšenie matričnej agendy.

Zprávy pre ministerstvo financií:

I. Pôsobnosť výboru pri dozore nad činnosťou finančného riaditeľstva:

1/ Priame dane.

Vyrubenie: Suma v minulom a predchádzajúcom roku, porovnanie, rozdiel a jeho príčiny. Vymeraní vojenskej taxy.

Knihovanie a evidencia daní, odročenia platenia daní a jeho príčiny, odpisy daní s dôvodmi.

Dočasné oslobodenie od daní.

Zabezpečenie a vymáhanie daní. Rozdiel medzi predpisom a inkasom, príčiny, kto bol vzatý na zodpovednosť. Exekúcie! Suma odpísaná z titulu nedobytnosti.

Kolky a právne poplatky.

3/ Daň z liehu, cukru, piva a minerálnych olejov.

Predpis daní producentom a konzumentom. Koľko alkoholu sa napálilo v páleniciach, aká odmena sa poukázala poľnohospodárskym páleniciam. (Podobne u cukru, piva a minerálnych olejov).

4/ Predaj tabaku.

Počet trafík, provízia veľkých trafík. Prenájomné a obrat malých trafík.

5/ Predaj soli: obrat v tovare a peniazoch.

6/ Pokuty a náhrady trov.

7/ Iné erárne požiadavky:

Výkup vinohradníckeho desiatku, núdzové pôžičky, pôžičky na regulácie, poplatky priemyselnej komory, učiteľské penzijné príspevky, poplatky za vymáhanie daní, náhrady exekučných trov, pokút, trestných trov a iné.

II. Činnosť výboru ako nadriadenej inštalencie vo finančných veciach.

Odvolaia, podané výboru na rozhodnutie: proti vyrubeniu priamych daní, proti nesprávnemu výpočtu daní a pod.

Zprávy pre ministerstvo obchodu.

1/ Cesty.

Stav, návrhy na opatrenia, plnenie naturálnych povinností, rozširovanie cestnej siete.

2/ Pošta, telegraf, telefon.

Stav, návrhy a zmeny, potreba zriaďovania nových poštových a telegrafných úradov a telefónov.

3/ Priemysel a obchod.

Podomový obchod, záložne, úverové pomery, zriaďovanie nových podnikov. Prípadná stagnácia v niektorom odvetví priemyslu a jej príčiny. Existencia maloživnostenských družstiev.

Účinkovanie živnostenských zmierčích komisií.

Vývoj domáceho priemyslu, spolky a družstvá na jeho zveľaďenie.

Školenie živnostníkov.

Či sa uprednostňujú domáce priemyselné výrobky. Ak nie, prečo.

4/ Záležitosti robotníctva v priemysle.

Poznatky pri vykonávaní zákonov o nedeľnom pokoji, o nemocenskom podporovaní robotníkov, o ochrane proti úrazom.

Či a ako zlepšujú väčšie priemyselné závody pomery robotníkov. Zriaďovanie robotníckych ubikácií, ošacovanie, stravovanie,

Robotnícke organizácie. Vznik nových odborných, konzumných, penzijných, bytových, mládežníckych, alebo náboženských organizácií a spolkov. Stanovy novozriadených spolkov priložiť k zpráve.

Zpráva o stávkových hnutiach, v akom odbore, z akých príčin. Ako bolo vrchnostensky zakročené.

Či je nedostatok robotníctva v priemysle. Príčiny a možnosť nápravy. Pristahovanie robotníkov z iných žúp alebo cudzozemska.

Nezamestnanosť, domy práce.

Zprávy pre ministerstvo pôdohospodárstva.

1/ Poľnohospodárstvo.

Stav poľnohospodárskych produktov vo všeobecnosti. Počasie. Živelné pohromy. Ničenie škodcov. Ničenie plevele. Nepriaznivé okolnosti pri doprave poľnohospodárskych výrobkov, zvierat, živočíšnych produktov. Príčiny.

2/ Veterinárstvo a chov dobytká.

Zdravotný stav úžitkového dobytká. Nákazlivé choroby a ochrana proti nim. Zverozdravotná polícia.

Akcie na zveľadenie chovu dobytká. Udržiavanie obecných plemenníkov.

Činnosť hospodárskych inšpektorov.

3/ Ovocinárstvo a vinohradníctvo.

Správa obecných stromkových školiek. Ich stav. Pokrok pri zalesňovaní holín a výmoľov. Vysádzanie stromkov pri verejných cestách,

Zamorenie vinohradov filoxérou. Používanie amerických

stepov. Zriaďovanie viníc na piesočnatých krajoch. Vykonávanie ustanovenia o zákaze výroby a predaja umelých vín.

4/ Pomery poľnohospodárskych robotníkov.

Či sa vyskytli agrárno - socialistické hnutia, v akom rozsahu, opatrenia proti nim. Priemer miezd v jednotlivých krajoch a ročných obdobiach. Dostatočný počet poľnohospodárskych robotníkov, opatrenia na odstránenie nedostatkov. Zprávy o štáťtom uskutočňovanej kolonizácii.

5/ Lesy.

Spravovanie lesov, zvlášť obecných, podľa lesného zákona. Resty pri súdení lesopolicajných priestupkov. Skúsenosti. Škody v lesoch, víchrice, lesní škodcovia.

6/ Vodné právo a rybárstvo.

Poznatky pri vykonávaní zákonov č. XXIII/1885 o vodnom práve č. XIX/1888 o rybolove. Aké výsledky má poľnohospodársky inžánier.

7/ Poľná polícia.

Zriadenie, pôsobenie. Označenie medží, zriadenie poľných ciest.

8/ Národné hospodárstvo.

Účinkovanie spolkov pre zveľaďovanie poľnohospodárskej výroby, hospodárskych, záhradníckych, vinárskych a včelárskych spolkov. Poľnohospodárske úverné družstvá, činnosť cestujúcich učiteľov, činnosť poľnohospodárskych komisií.

9/ Poľné priestupky.

Spôsob prerokúvania, charakter, vzostup alebo úpadok. Pokuty: vymeriavanie, zúčtovanie, vyberanie, nedoplatky.

Zprávy pre ministerstvo školstva.

1/ Vykonávanie zák. čl. XXXVIII/1868 o úprave vyúčtovania na ľudových školách.

Školopovinnosť: Či sa previedol súpis školopovinných a či sa predložil školskému inšpektorovi. Či má školský inšpektor zoznam žiakov z každej obce. Evidencia žiakov, zameškávajúcich školskú dochádzku, pokutovanie. Evidencia školopovinných detí vyučovaných súkromne.

Školy: Kde sú nevyhovujúce, prečo. Potreba zariadenia a učebných pomôcok. Kde treba vystavať novú školu, s koľkými učiteľskými miestami. Kde sú zriadené školské základiny, ako sa spravujú. Primerné výsledky vyučovania. Výchova náboženstva a mravouky.

Učitelia: Koľko je kvalifikovaných, koľko výpomocných. Katechéti. Učiteľské spolky, ich počet a činnosť.

2/ Vykonávanie zák. čl. XXVIII/1876 o školských vrchnostiach.

Činnosť školských inšpektorov. Koľko školských záležitostí prerokoval výbor. Disciplinárne pokračovania proti obecným predstavenstvám v školských záležitostiach. Disciplinárne pokračovania proti štátnym a cirkevným učiteľom. Či je pri každej škole školská stolica. Pokútne školy.

3/ Vykonávanie zák. čl. XVIII/ 1879 o vyučovaní maďarského jazyka.

Učitelia, ktorí neovládajú maďarský jazyk. Koľko je škôl s nemaďarským vyučovaním jazykom. Na ktorých školách nezodpovedá vyučovanie maďarského jazyka zákonitým požiadavkám.

4/ Vykonávanie zák. čl. XXVI/1893 o dopĺňovaní učiteľských platov.

Koľko učiteľských miest nemá ešte zabezpečený zákonom stanovený najnižší dôchodok. Štátna doplnková podpora, koľkým učiteľom, úhrnná suma. Vekové príplatky. Byty učiteľov. Proti koľkým učiteľom bolo vedené disciplinárne pokračovanie

u verejnosprávneho výboru.

5/ Vykonávanie zák. čl. XV/1891 o materských školách.

Súpis detí do materských škôl, zariadenie týchto škôl. Kde je potrebné vybudovať materské školy, alebo útulky pre deti. Kurzy pre učiteľov na týchto školách. Či sa vyučuje ma-
ďarsky. Sirotince.

6/ Vykonávanie zák. čl. XVII/1884 o učňovských školách.

Kde sú učňovské školy, či zodpovedajú požiadavkám, či sa na nich vyučuje náboženstvo, koľko hodín.

7/ Vykonávanie zák. čl. XII/1894 o hospodárskom školení.

Či je v každej obci stromková škôlka. Kde sa učia žiaci pestovanie ovocných stromkov.

Zprávy pre ministerstvo spravodlivosti.

Kde a kedy sa konali prieskumy väznic. Zistené nedostatky, návrhy na riešenie. Sťažnosti na civilné alebo trestné súd-
nictvo.

Potreba zásahu administratívnych vrchností pri nadosta-
točnom pôsobení bezpečnostných orgánov pri vzťahoch sa trest-
ných činov na určitých miestach.

Výsledky správneho súdnictva, obecných súdov a smierčích
sudcov.

Skúsenosti z dedičského a pozostalostného pokračovania.

Zprávy pre ministerstvo domobrany.

Výsledky odvodov na území župy. Zlepšenie alebo zhoršenie,
príčiny. Či sa zvýšil počet neprítomných, prečo. Či sa podnikli
kroky pre vyšetrenie neprítomných, s akým výsledkom.

Či sa vyskytli sťažnosti majiteľov obytných priestorov
na vyplácanie náhrad za ubytovanie vojska. Aké a či bola zjed-
naná náprava.

Množstvo zákonov, ktoré rozširovali, zužovali a upra-
vovali činnosť verejnosprávneho výboru spôsobilo, že sa
administratívne pokračovanie stalo časom veľmi komplikova-
né a neprehľadné. Ani spisová evidencia nebola dostatočná.
Preto zákonný článok XX/1901 prináša do administratívneho
pokračovania určité zjednodušenie. Podľa § 32 tohto zákona
ného článku vydal minister vnútra pod č. 127.000/1902 roko-
vací poriadok pre verejnosprávne výbory, ktorý predpisuje pos-
tup pri vybavovaní a pri rokovaní dáva smernice na spisovú
manipuláciu. Tento rokovací poriadok je rozdelený na 5 častí:

Prvá časť obsahuje predpisy o vedení VV, o funkcii pred-
sedu, zapisovateľa a ostatných funkcionárov.

Druhá časť upravuje úlohy podacieho úradu, preberanie
pošty, protokolovanie spisov, indexovanie atď.

Tretia časť stanovuje postup rokovania podľa jednotli-
vých odborov a referentov, taktiež i vybavovania v zasadnutiach.

Štvrtá časť sa týka expedície vybavených záležitostí.

Piata časť upravuje spisovú službu. Stanovuje úlohy re-
gistrátora, registratúrne triedy, systém základného čísla,
ročné preračovanie spisov, vydávanie spisov na ďalšie úradné
pokračovania, atď.

Podľa § 113 citovaného rokovacieho poriadku sa agenda VV
rozdělila do 14 registratúrnych tried.

I. Všeobecné administratívne záležitosti, ku ktorým sa pri-
radili i záležitosti obecné, verejnosprávne a liečebné.

II. Daňová agenda.

III. Záležitosti školstva a národnej osvety.

IV. Národné hospodárstvo a živnostenské záležitosti.

V. Verejné cesty, verejné práce, železnice, pošta a te-
legraf.

VI. Vodné stavby, vodné právo a mlyny.

VII. Poľná poľišia.

VIII. Zamestnanecké a robotnícke záležitosti, riešenie
mzdových sporov.

IX. Väzenská a súdna agenda.

X. Vojenská agenda.

XI. Disciplinárne záležitosti.

XII. Sirotská agenda (tútorstvo a kurátorstvo).

XIII. Lesníctvo.

XIV. Rozličné.

Ten istý paragraf však ponechával verejnosprávnym vý-
borom v jednotlivých župách možnosť zlúčiť niektoré triedy
podľa vlastného uváženia, prípadne ich vôbec nerešpektovať.

V piatej časti tohto rokovacieho poriadku bola podrob-
ne stanovená manipulácia so spismi. § 110 nariadil uschovávanie
spisov vo zvláštnej spisovni, ktorá mala byť spojená s poda-
teľnou a vystrejená protipožiarnym zariadením. V spisovni
sa spisy uschovávali 10 rokov. Po uplynutí desaťročnej doby
mala spisovňa odovzdať spisy spolu s pomocnými knihami do
župného archívu.

Spisy sa v spisovni zakladali do zvláštnych obalov, ktoré
mali predpísanú formu a rubriky na vyplnenie. Všetky podania
a spisy toho istého predmetu sa zakladali pod prvé bežné čís-
lo v príslušnom kalendárnom roku, ktoré tvorilo základné číslo.
Keď prišiel nejaký spis v tej istej záležitosti v nasledujúcom
roku, spisy z predchádzajúceho ročníka sa uložili k tomuto spi-
su. Pre orientáciu v základných číslach uložených spisov slúži-
li radové knihy.

Tento rokovací poriadok vstúpil v platnosť dňom 1. I. 1903.
Týmto spôsobom sa vybavovali záležitosti a prevádzala sa spi-

sová manipulácia až do r. 1919.

Verejnosprávny výboru podliehal ako podvýbor trojčlen-
ný verejnosprávny lesný výbor (Kőzigazgatási erdeszeti bizot-
tág), ktorý mal podľa § 26 lesného zákona XXXI/1897 zvoliť
verejnosprávny výbor spomedzi svojich členov. Na jeho čin-
nosti sa zúčastňoval aj kráľovský lesný inšpektor. Úlohou
tohto výboru bolo bdieť nad vypracovávaním lesných plánov, nad
zamestnávaním kvalifikovaných lesných hájnikov a lesníkov,
starat' sa o zalesňovanie holín a v 1. inštancii rozhodovať
o lesných priestupkoch.

Okrem lesného výboru boli pri verejnosprávnom výbore zria-
ďované i rozličné podvýbory, ako napríklad hospodársky výbor,
stavebný výbor atď; ktoré mali dohliadacie právo v rámci svojej
pôsobnosti.

Verejnosprávne výbory boli do r. 1919, resp. 1920; poštá-
tnením župných úradov po vzniku I. ČSR strácajú svoju funkciu
a zanikajú.

Spisový materiál, ktorý vznikol z činnosti verejnosprávnych
výborov, možno veľmi dobre využiť na štúdium miestnych pomerov
či už po stránke politickej alebo hospodárskej. Koncepty správ
zasielaných vláde obsahujú podrobný prehľad verejných udalostí
na celom území príslušnej župy a tiež o všetkých opatreniach
ktoré vykonala župa ako samosprávny orgán. Na druhej strane mož-
no zasa zo spisového materiálu VV sledovať všetky zásahy štátu
do hospodárskeho a verejného života tej-ktorej župy. Preto ma-
teriál verejnosprávnych výborov bude tvoriť jeden z najdôle-
žitejších súborov prameňov pre štúdium miestnych dejín v epoche
rozvíjajúceho sa a rozvitého kapitalizmu.

Spisový materiál Verejnospprávneho výboru v Bratislav-
skej župe sa nezachoval kompletne. Podľa už spomínaného na-
riadenia Ministerstva vnútra sa spisy po desiatich rokoch
ukladali do župného archívu. V župnom archíve vyradili v pr-
vom desaťročí tohto storočia všetky spisy VV do r. 1903 a
v archíve ponechali iba pomocné knihy. I tieto sa však ne-
zachovali kompletne.

Spisový materiál VV začína teda až rokom 1903. VV v Bra-
tislavskej župe nemanipuloval spisy do určených registra-
túrnych tried, ale ich ukladal chronologicko numericky sys-
témom základného čísla.

Spred roku 1903 sa zachovali iba spisy lesného pod-
výboru a niekoľko zlomkov zo všeobecnej agendy. Spisy lesného
podvýboru boli totiž v r. 1881 - 1902 manipulované samostatne
a až od r. 1903 sa stali súčasťou všeobecnej agendy.

Materiál bol v Štátnom archíve Bratislava v r. 1955 vy-
triedený spomedzi župných písomností, usporiadaný a preskar-
tovaný. Usporiadanie a skartáciu vykonal hl. dok. pracovník
P a v o l H a u p t v o g e l . V r. 1956 bol k fondu vyhotovený
inventár v rukopise. Keďže v neskorších rokoch sa našli dodat-
ky, ktoré bolo treba usporiadať a zaradiť, vykonala sa v r.1961
revízia inventára. Zároveň bola vyhotovená definitívna redak-
cia inventára, ktorú vyhotovil Jozef W a t z k a .

Materiál Verejnospprávneho výboru v Bratislavskej župe je
uložený v skladových priestoroch Štátneho archívu v Bratislave
na Októbrovom námestí č. 12.

Z á k l a d n á a g e n d a .

A/ Pomocné knihy.

Inv. č.	Sign.	P r e d m e t	Ročník
1	I/A-1	Podací protokol (Közigaz- gatási bizotsági iktatókönyv)	1876 - 1880 ✓
2	I/A-2	Podací protokol	1881 - 1885 ✓
3	I/A-3	Podací protokol	1891 - 1902 ✓
4	I/A-4	Podací protokol	1903 ✓
5	I/A-5	Podací protokol	1904 ✓
6	I/A-6	Podací protokol	1905 ✓
7	I/A-7	Podací protokol	1906 ✓
8	I/A-8	Podací protokol	1907 ✓
9	I/A-9	Podací protokol	1908 ✓
10	I/A-10	Podací protokol	1909 ✓
11	I/A-11	Podací protokol	1910 ✓
12	I/A-12	Podací protokol	1911 ✓
13	I/A-13	Podací protokol	1912 ✓
14	I/A-13	Podací protokol	1913 ✓
15	I/A-15	Podací protokol	1914 ✓
16	I/A-16	Podací protokol	1915 ✓
17	I/A-17	Podací protokol	1916 ✓
18	I/A-18	Podací protokol	1917 ✓
19	I/A-19	Podací protokol	1918 ✓
20	I/A-20	Index (Közigaz. bizottság Mutatókönyv)	1876 - 1877 ✓

Inv. č.	Sign.	P r e d m e t	Ročník
21	I/A-21	Index	1878 ✓
22	I/A-22	Index	1879 ✓
23	I/A-23	Index	1880 ✓
24	I/A-24	Index	1881 ✓
25	I/A-25	Index	1882 ✓
26	I/A-26	Index	1883 ✓
27	I/A-27	Index	1884 ✓
28	I/A-28	Index	1885 ✓
29	I/A-29	Index	1886 ✓
30	I/A-30	Index	1887 ✓
31	I/A-31	Index	1888 ✓
32	I/A-32	Index	1889 ✓
33	I/A-33	Index	1890 ✓
34	I/A-34	Index	1891 ✓
35	I/A-35	Index	1892 ✓
36	I/A-36	Index	1893 ✓
37	I/A-37	Index	1894 ✓
38	I/A-38	Index	1895 ✓
39	I/A-39	Index	1896 ✓
40	I/A-40	Index	1897 ✓
41	I/A-41	Index	1898 ✓
42	I/A-42	Index	1903 ✓
43	I/A-43	Index	1904 ✓
44	I/A-44	Index	1905 ✓
45	I/A-45	Index	1906 ✓
46	I/A-46	Index	1907 ✓
47	I/A-47	Index	1908 ✓
48	I/A-48	Index	1909 ✓

Inv.č.	Sign.	P r e d m e t	Ročník
49	I/A-49	Index	1910 ✓
50	I/A-50	Index	1911 ✓
51	I/A-51	Index	1912 ✓
52	I/A-52	Index	1913 ✓
53	I/A-53	Index	1914 ✓
54	I/A-54	Index	1915 ✓
55	I/A-55	Index	1916 ✓
56	I/A-56	Index	1917 ✓
57	I/A-57	Index	1918 ✓
58	I/A-58	Sumárny index (Vezérkonyv)	1876 - 1880 ✓
59	I/A-59	Sumárny index	1881 - 1885 ✓
60	I/A-60	Sumárny index	1886 - 1890 ✓
61	I/A-61	Sumárny index	1891 - 1900 ✓
62	I/A-62	Sumárny index	1901 - 1902 ✓
63	I/A-63	Radová kniha	1876 - 1902 ✓
64	I/A-64	Radová kniha	1910 ✓
65	I/A-65	Radová kniha	1911 ✓
66	I/A-66	Radová kniha	1912 ✓
67	I/A-67	Radová kniha	1913 ✓
68	I/A-68	Radová kniha	1914 ✓
69	I/A-69	Radová kniha	1915 ✓
70	I/A-70	Radová kniha	1916 ✓
71	I/A-71	Radová kniha	1917 ✓
72	I/A-72	Radová kniha	1918 ✓
73	I/A-73	Radová kniha	1919 ✓
74	I/A-74	Výpravná kniha (Kiadókönyv)	1876 ✓
75	I/A-75	Výpravná kniha	1877 ✓

Slovenský archív Bratislava

Inv. č.	Sign.	P r e d m e t	Kočník
76	I/A-76	Výpravná kniha	1878 ✓
77	I/A-77	Výpravná kniha	1880 ✓
78	I/A-78	Výpravná kniha	1883 ✓
79	I/A-79	Zoznam spisov odovzdaných do župného archívu <i>REGISTRATURY</i>	1876 ✓
80	I/A-80	Zoznam spisov odovzdaných do župného archívu.	1877 ✓

B/ S p i s y.

Z právomoci Verejnospprávneho výboru, ktorú sme preberali v úvode, vyplýva i povaha spisového materiálu. Sú to hlavne koncepty predpísaných zpráv, mesačné zprávy, ktoré predkladali. Verejnosprávnemu výboru jednotlivé štátne úrady; týkajú sa najmä daňovej agendy, školskej agendy, hospodárskej agendy, platenia liečebných trov, zdravotných pomerov atď.

Ďalej tu ná nachádzame údaje o úpravách urbárskych pomerov, riešenie sťažností, rozhodnutia o odvolaniach, schvaľovanie štatútov, služobných a disciplinárnych ustanovení, riešenia mzdových sporov, úpravy učiteľských platov, výnimočné povolenia sobášov brancov, zprávy o požiaroch a iných prírodných pohromách, od r. 1903 zápisnice lesného podvýboru, zprávy disciplinárnej komisie, zprávy o stavbách škôl, železníc, uštaľovanie paušálov pre študijné základiny, udeľovanie podpôr, školské rozpočty, uštaľovanie lekárskeho obvodov, zprávy sirotských stolíc, rozhodnutia v sirotských záležitostiach, schvaľovanie prenájmov poľovného práva, obsadzovanie notárskych staníc, kmeňové knihy verejných ciest atď.

Iv.č.	Sign.	Predmet	Roky	Čís.rozs.	Č.kr.
81	I/B-1	Zlomky spisovej agendy Verejnosprávneho výboru.	1876-1891 1894-1900		1 2
82	I/B-2	Spisy z r. Stav štátnych a verejných ciest v župe(68), stav vyučovania(74), opatrenia proti lesným škodcom (121), návrh, aby živnostenské oprávnenia na štátny monopolný predaj mali iba maďarské firemné označenia (378), zpráva o ošýpkovej epidémii (675), vyťahovalectvo-agentúry v Brémach, Hamburgu, Viedni, otvorenie kameňolomu v Dechticiach (804), zápisnice lesného podvýboru (1341-1345), zápisnice zo zasadání VV (2671).	1903	15-643 652-2671	3 4
83	I/B-3	Spisy z r. Veľa mzdových sporov a daňových záležitostí, rozšírenie železničnej stanice v Galante (1340), zprávy sirotských stolíc (24 kusov), veci býv. urbárňíkov (63, 144, 146, 148, 171, 705, 748, 749, 751-754, 758-761, 763, 765, 766, 768, 770, 829, 841, 853, 857, 904 atď.), lesné prevádzkové správy (896, 897, 1307, 1553), zápisnice zo zasadania VV (474, 737, 1522, 1708, 1996, 2410, 2491).	1904	8-219 721-820 822-1395 1404-3301	5 6 7 8
84	I/B-4	Spisy z r. Podpory na zalesňovanie holín (740), zápisnice o zasadání VV (145), vyhotovenie kme-	1905	8-100 100 100 105-381	9 10 11 12

		nových kníh župných ciest (1170-1174), súbeh na stavbu chirurgického pavilónu nemocnice v Bratislave (1390), stavba lesnej železnice na Pálfyho majetkoch(1870).	383-654	13
85	I/B-5	Spisy z r. 1906	8-553	16
		Evidencia štátom spravovaných lesov a holín(114), zbieranie štatistických dát týkajúcich sa národnej osvety(323), decentralizácia priemyselných inšpekcí(849), búrenie sa proti maďarskému vyučovaniu v Zohorí na Vysokej pri Morave(1117).	582-3032	17
86	I/B-6	Spisy z r. 1917	10-471	18
		Zalesňovanie holín na Záhori (23,407), zápisnice o zasadaní VV (102), ničenie lesných škodcov v Hohožníku (716), Zákaz vývozu krmiva (1737), stavba detskej opatrovne v Devíne (1971).	476-1090 1094-3231	19 20
87	I/B-7	Spisy z r. 1908	9-386	21
		Zápisnice zo zasadaní VV(98), lesné prevádzkové plány majetkov Ostrihomskeho arcibiskupstva (446), zprávy pôdohospodárskeho referenta (528), stavba železnice v sladovni Treuman v Trnave (1450), rýchlik Viedeň - úprava spojenia (1755), evidencia maďarských škôl (1953), rozšírenie železničnej stanice v Malackách (2359), plán maďarskeho vyučovania (4118).	651-3595 3684-4214	22 23

88	I/B-8	Spisy z r.	1909	2-206	24
		Zápisnice zo zasadání VV(208),		207 -412	25
		evidencia maďarského vyučo-		460 -578	26
		vania v nemaďarských obciach		630 -1066	27
		(383), ustálenie pokút za les-		1119-1736	28
		né priestupky(403), telegrafné		1747-3763	29
		tarify (2498), kurzy maďarčiny			
		pre učiteľov (3321).			
89	I/B-9	Spisy z r.	1910	1-304	30
		Nový spoj na želez. trati		482-1575	31
		Trnava-Senica (687), komasá-		1577-1990	32
		cia v Borinke (1388), zoznam		2045-3355	33
		historických pamiatok (1672),			
		podpory na obecné a cirkevné			
		školy (3106).			
90	I/B-10	Spisy z r.	1911	7-175	34
		Utvorenie župnej komisie pre		182-480	35
		zdravotné záležitosti(70),		496-822	36
		stavba školy v Čataji(117),		846-1375	37
		zápisnice zo zasadání VV(157),		1387-2049	38
		voľba členov priemyselnej ko-		2211-3974	39
		mory (250), komasácia v Kajali			
		(567), národnostné hnutie v			
		Modre (705), zriadenie kamenolomu			
		v Modre (35-17)).			
91	I/B-11	Spisy z r.	1912	2-373	40
		Stavba železnice k Vápenke v		427 -844	41
		Dev. Novej Vsi (1018,1019),		830 -2335	42
		stavba sporiteľne v Trnave		2340 -3458	43
		(1501), drahotný prídavok u-			
		čiteľom (2701), revízie veľ-			
		kých lesných hospodárstiev.			
92	I/B-12	Spisy z r.	1913	8-106	44
		Zápisnice zo zasadání VV(431),		108 -180	45
		ničenie lesných škodcov(2770),		259- 327	46

Státny archív Bratislava

	lesné požiare (2931), projekt	368-1300	47
	priemyselnej železnice Modra-	1345-3765	48
	Veľké Čaníkovce (3362).		

93	I/B-13 Spisy z r.	1914	5-381	49
	Rozšírenie železničnej stani-		382-956	50
	ce v Dunajskej Strede (216),		963-1150	51
	stavba cukrovarskej železnice		1157-1837	52
	v Trnave (355), stavba cukrovaru		1839-2642	53
	v Sládkovičove (410), vicinálna		2726-3645	54
	železnica Bratislava-Komárno-			
	prístavby (810), prieskumy mat-			
	ričných obvodov (1076), štátna			
	podpora pre rodinných prísluš-			
	níkov vojakov (3543), oslobodenia			
	učiteľov od vojenskej služby			
	(3645).			
94	I/B-14 Spisy z r.	1915	4-290	55
	Úprava práv. pomeru medzi stat-		325-618	56
	kármi a hospodárskymi úradník-		689-2736	57
	mi (173), zriadenie kamenolomu			
	v Plaveckom Podhradí (1083),			
	rozšírenie železničnej stanice			
	v Lamači (1667), použitie škols-			
	kej mládeže na poľnohospodárske			
	práce (pre nedostatok robotníkov			
	(855), III. vojnová pôžička			
	(2278).			
95	I/B-15 Spisy z r.	1916	3-206	58
	Povoľovanie stavieb lesných		325-618	59
	železníc (321), vojnové pod-		689-2736	60
	pory učiteľom obecných škôl			
	(286), (293, 294), predaj vý-			
	robovkov z kukurice (831), zbie-			
	ranie žaludu a bukvice (1648,			
	1563), cudzozemské pozostalosti			
	(1832).			

96	I/B-16	Spisy z r.	1917	2-125	61
		Stavba priemyselnej železnice		135-261	62
		v Devínskej Novej Vsi (18),		293	63
		vojnová podpora učiteľom(135),		306-838	64
		ochrana Devínskeho hradu ako		888-1214	65
		paniatky (140), zavádzanie		1236-2287	66
		letného času (311), zákaz po- tulovania sa vojnových zajat- cov (1926).			
97	I/B-17	Spisy z r.	1918	10-120	67
		Podpory učiteľom na ošatenie		137-220	68
		(15), vojnové podpory, zprávy		226-367	69
		o lesoch, r. 1917 (607), fa Dy- namit Nobel-stavba železnice		368-1059	70
		(1257), zber liečivých rast- lín (1527).		1102-1454	71
				1466-1822	72
				1889-2470	73
98	I/B-18	Spisy z r.	1919	1-18	74
		Prevádzkové plány obecných		19-66	75
		a urbárskych lesov, disci- plinárne pokračovania, zprávy sirotských stolíc.			

II.

Podľa § 26 lesného zákona č. XXXI/1879 mal si Verejnosprávny výbor zvoliť spomedzi svojich členov osobitný trojčlenný výbor, ktorý sa nazýval Közigazgatási erdészeti bizottság. S týmto výborom mal spolupracovať aj Kráľovský lesný inšpektor.

Úlohy VV v odbore lesníctva a rozsah pôsobnosti organizá-
ciu a agendu lesného podvýboru upravilo nariadenie ministra poľ-
nohospodárstva, priemyslu a obchodu č. 10.092 z 22. júla 1882.

Lesný podvýbor sa zúčastňoval pri vyznačovaní chránených
lesov a lesov, ktoré sa mali bezpodmienečne ponechávať. Dozeral,
aby sa v chránených lesoch nerúbalo, aby sa tieto lesy spravovali

zodpovedne a aby sa v nich nezbieralá stelivo a nepáslo. Dozeral tiež, aby sa nevyrubovali lesy rastúce na naviatych piesočinách, prípadne chránené lesy. V prípade, že by sa niekde vyrúbali, aby boli do 6 rokov znovu vysádzané. Dozeral nad hospodárením s lesmi podľa schválených prevádzkových plánov a povoľoval prípadné výnimky. Dbal na to, aby sa lesy spravovali odborným lesníckym personálom. V lesopolicajskom súd-nictve účinkoval ako prvostupňová vrchnosť. Staral sa o za-lesňovanie pustých priestorov. V prípade, že by sa veľmi roz-mohli lesné krádeže, postaral sa aby lesné produkty mohli pre-dávať iba oprávnené osoby. Hobil opatrenia na zamedzenie lesných požiarov a na ničenie lesných škodcov. Dbal na to, aby sa pe-ňažité pokuty a náhrady zaplesné priestupky riadne vymáhali a odvádzali. Dozeral, aby majitelia lesov riadne informovali lesných inšpektorov, sprevádzali ich pri prehliadkach a dali im potrebné vysvetlenia, tiež aby sa zprávy a požadované šta-tistické dáta podávali riadne. Postupoval odvolania ministerst-² ¹vám. Vykonával nariadenia a úpravy ministerstva, zakazoval protizákonné činy a podával odborné posudky. V obore svojej činnosti a právomoci sa uznášal a dával úpravy, podával výročnú zprávu municipálnemu výboru cestou VV. O svojej činnosti po-dával na riadnych schôdzkach VV zprávy.

Lesný podvýbor VV mal zasadať v sídle župy podľa potreby, najmenej však raz za dva mesiace. Pri určovaní termínu sa malo dbať na to, aby vyhovoval lesnému inšpektorovi, ktorý sa zú-častňoval na zasadaniach.

V Bratislavskej župe sa spisy lesného podvýboru do r. 1903 manipulovali samostatne. Počnúc týmto rokom sa manipulovali vo všeobecnej agende. Do konca r. 1902 sa zachoval z agendy

lesného podvýboru 1 protokol, zápisnice z r. 1889 - 1892
a spisy z r. 1881 - 1902.

A/ Pomocné knihy

Inv. č.	Sign.	Predmet	Roky	Čís. rozs.	Č. kr.
99	II/A-1	Podací protokol z r.	1891-1902		

B/Spisy

100	II/B-1	Zápisnice zo zasadaní lesného podvýboru 30.I., 25.II., 11.III., 8.VI., 1.X., 9.XI.	1889		76
101	II/B-2	Zápisnice zo zasadaní lesného podvýboru 18.II., 28.II., 29.IV., 20.VI., 31.VII., 17.X., 22.XII.,	1890		76
102	II/B-3	Zápisnice zo zasadaní lesného podvýboru 30.I., 27.II., 20.IV., 29.V., 28.VI., 7.IX., 23.X., 11. XII.	1891		76
103	II/B-4	Zápisnice zo zasadaní lesného podvýboru 29.I., 25.II., 29.III., 29.VI., 31.V., 28.VI., 2.VIII., 30.IX.,	1892		76
104	II/B-5	Zlomky agendy lesného podvýboru z r.	1881-1888		77
105	II/B-6	Spisy z r. Predkladanie a schvaľovanie lesných prevádzkových plánov, disciplinárne pokračovanie proti horárom, odborné skúšky horárov a pod.	1889	1-379	78
106	II/B-7	Spisy z r. Prevádzkové plány, polročné zprávy okresných nadlesných, personálne veci hájnikov,	1890	1-431	79

prieskumy lesného hospodárstva,
ničenie lesných škodcov.

107	II/B-8	Spisy z r.	1891	2-426	80
108	II/B-9	Spisy z r. Zavedenie štátneho dozoru nad družstevnými lesmi, odo- vzdávanie agendy býv. nad- lesných, lesopolicajné pries- tupky, prísaHY horárov.	1892	6-356 2-288	81 82
109	II/B-10	Spisy z r.	1893	1-342	
110	II/B-11	Spisy z r.	1894	1-296	83
111	II/B-12	Spisy z r.	1895	3-239	84
112	II/B-13	Spisy z r.	1896	5-300	85
113	II/B-14	Spisy z r. Zprávy o činnosti štátnej lesnej správy za r. 1896	1897		86
114	II/B-15	Spisy z r.	1898	1-205	87
115	II/B-16	Spisy z r.	1899	1-317	88
116	II/B-17	Spisy z r.	1900	5-491	89
117	II/B-18	Spisy z r.	1901	2-490	90
118	II/B-19	Spisy z r.	1902	1-170 173-404	91 92

III.

Hospodársky podvýbor.

Hospodársky podvýbor VV udeľoval súhlas k prevodom
vlastníckeho práva. Keď išlo o väčšie prevody, zasielal ich
na schválenie Krajinskému výboru pre prevod nehnuteľností
(Országos ingatlan forgalmi bizottság).

iv.č.	Sign.	Predmet	Roky	Číslo.kr.
119	III/1	Evidenčná kniha prevodov ne- hnuteľností.	1918	

120	III/2	Index k evidencnej knihe prevodov nehnuteľností.	1918	
121	III/3	Spisy z r.	1918	92-93

IV.

Stavebný podvýbor.

Z činnosti stavebného podvýboru VV, ktorý reguloval postup prác pri verejných stavbách, sa zachovali iba tri pomocné knihy

122	IV/1	Podací protokol	1882 ✓
123	IV/2	Podací protokol	1883 ✓
124	IV/3	Podací protokol	1885 ✓

- o o o -

Štátny archív v Bratislave

Miestny register.

Menný register.

Sorinka 29,
 Bratislava 27, (Číslo znamenajú čísla strán).

Brno 29,

Čataj 28,

Bach 2,

František Jozef I. 2,

Nobel 30,

Pálffy 27,

Treumann 27,

Hamburg 29,

Kopel 28,

Komárno 29,

Lešná 29,

Malacky 27,

Modra 28, 29,

Opavina 27,

Plavecké Podhradie 28,

Rohovík 27,

Senica 29,

Sládkovičova 29,

Trnava 27, 28, 29,

Veľké Čukovce 29,

Viedeň 29,

Vysocké pri Morave 27,

Zohor 27,

Žilina 29,

Miestny register.

Borinka 28,
 Bratislava 27, 29,
 Brémy 26,
 Čataj 28,
 Dechtice 26,
 Devín 27,
 Devínska Nová Ves 28, 30,
 Dunajská Streda 29,
 Galanta 26,
 Hamburg 26,
 Kajal 28,
 Komárno 29,
 Lamač 29,
 Malacky 27,
 Modra 28, 29,
 Ostrihom 27,
 Plavecké Podhradie 29,
 Rohožník 27,
 Senica 28,
 Sládkovičovo 29,
 Trnava 27, 28, 29,
 Veľké Čanikovce 29,
 Viedeň 26, 27,
 Vysoká pri Morave 27,
 Zohor 27,
 - štátne 10,
 diplom Októbrový 2,
 disciplinárne pokračovanie 10, 16, 30,
 - riadenie 10,
 - ustanovenia 6, 25,
 štatistiky 2,

Vecný register.

- dohodzka školná 6,
 dšchočky učiteľské 16,
 absolutizmus 2,
 agenda daňová 5, 18, 25,
 dozor
 - hospodárska 25,
 - matričná 3, 12,
 - sirotská 6, 12, 18,
 drevo
 - súdna 19,
 družstvá
 - školská 25,
 - väzenská 19,
 - všeobecná 21,
 dynamika
 archív župný 19, 21,
 arcibiskupstvo Ostrihomske 27,
 asistentky pôrodné 11,
 evidencia žiakov
 bezpečnosť verejná 11,
 branci, sobáše 25,
 budovy školské 6,
 bukvice 29,
 byty učiteľov 16,
 cesty hlavný župný 3,
 cesty 13,
 - poľné 15,
 - štátne 26,
 - verejné 6, 18, 26,
 cukrovar 29,
 čas letný 30,
 hospodárstvo
 dane 5, 12, 13,
 - priame 12,
 - štátne 10,
 diplom Októbrový 2,
 disciplinárne pokračovanie 10, 16, 30,
 - riadenie 10,
 - ustanovenia 6, 25,
 dištrikty 2,

dochádzka školská 6,
 dôchodky učiteľské 16,
 domy práce 14,
 dovolenky 6,
 dozor 9,
 - štátny 33,
 drevo 7,
 družstvá maloživnostenské 13,
 - na zveľadovanie živností 13,
 - úverné 15,
 Dynamit Nobel 30,
 epidémia 11,
 - osýpková 26,
 evidencia žiakov 16,
 exekúcia 12,
 filoxéra 14,
 financie 5,
 firemné označenie maďarské 26,
 fiškál hlavný župný 3,
 hájníci 6, 20, 32,
 hnutie agrárno-socialistické 15,
 - národnostné 28,
 - stávkové 14,
 holiny 27,
 horári 32, 33,
 hospodárstvo lesné 33, 28,
 - národné 6, 15, 18,
 hrad devínsky 30,
 choromyseľní 11,
 chudobinec 11,
 inšpektor hospodársky 14,
 - matričný 4, 12,
 - lesný 31,
 - školský 3, 16,

inžinier poľnohospodársky 15,
 majetok kmeňový 10,
 kameňolom 26, 28, 29,
 katechéti 16,
 kmeňové knihy ciest verejných 25,
 - župných 27,
 knihy radové 19,
 kolky 12,
 kolonizácia 15,
 komasácia 28,
 komisári vládny 2,
 komisia disciplinárna, zloženie 8,
 - zprávy 25,
 - poľnohospodárska 15,
 kotle parné 6,
 Krajinský výbor pre prevod nehnuteľnosti 33,
 kráľovská lesný inšpektorát 20, 30,
 krmivo 27,
 kukurica, obyčajná predaj výrobkov 29,
 kurátori 12, 18,
 lekár hlavný župný 3,
 lekári obvodní 11,
 - súkromní 11,
 lekárne 11,
 lesníctvo 6, 18, 30,
 lesné prevádzkové správy 26,
 - plány 32,
 lesníci 20,
 lesy - chránené 30, 31,
 - družstevné 33,
 - obecné 15, 30,
 - na piesočinách 31,
 - spravovanie 14,
 - štátne 27,
 - zprávy 30,
 - urbárske 30,
 lieky 12,

obvody matričné 29,
 majetok kmeňový 10,
 obvody - obecný 10,
 manželstvo, povolenie 6,
 mesto municipálne 2,
 minister 7, 8, 9,
 okresy - domobrany 6, 9,
 organizácie - financií 9, 12,
 organizácie - obchodu 3, 9, 13, 30,
 orgány - pravosúdia 6, 9,
 osvetu - priemyslu 3,
 časová - poľnohospodárstva 3, 9, 14, 30,
 obce - spojov 3,
 - spravodlivosti 17,
 pamiatky - školstva a národnej osvety 9, 15,
 panovníci - verejných prác 3,
 pálenie - vnútra 3, 9, 10, 18, 21,
 mládež školská 29,
 mlyny 6, 18, 25, 26,
 mravnosť verejná 11,
 mŕtvolý, obhliadky 11,
 mravouka 16, 17, 18, 19,
 mzdy 15, 16, 17, 18, 19, 20,
 podnikateľské hospodársky 30,
 náboženstvo 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32,
 nadlesní 32, 33, 34,
 nalezenci 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34,
 nemocnica 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34,
 nemocnice župné 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34,
 - nové 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34,
 nezamestnanosť 14,
 notár hlavný župný 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34,
 notári, obsadzovanie staníc 25,
 novelizácia 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34,
 poradenstvo dedičské 17,
 obce nové 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34,
 - zmena názvu 10,
 obchod 6, 15,
 obvody lekárske 25,
 - poľná 15, 18,

obvody matričné 29,
 poľno - zdravotné 11, 14,
 odvody 17,
 odvolania 25,
 opatrovňa detská 27,
 opatrenie vládne 9,
 okresy vládne 2, 6, 26,
 organizácia 9,
 organizácie robotnícke 14,
 orgány bezpečnostné 17, 13,
 osвета národná 6, 27,
 ošacovanie 14, 29,
 ovocinárstvo 14, 31,
 - správa 25,
 pamiatky historické, zoznam 28,
 panovník 2, 11,
 pálenice 12,
 platcovia daní 10,
 platy učiteľské 6, 16, 25,
 plavby 6, 6, 18,
 podpory 25, 29,
 právo - nemocenské 13,
 - vojnové 30,
 podvýbor hospodársky 33,
 prednosta - lesný 21, 25, 26, 30, 31, 32,
 prehliadka - stavebný 34,
 podžupan 3, 4, 7,
 pohyby sociálne 10,
 pohromy prírodné 25, 3, 3,
 - živelné 11, 14, 3, stolice 3,
 pokladnice obcí 10, 10,
 príplatky - pod dozorom župy 10,
 prírôcke - sirotské 12,
 - vlastné 10,
 pokračovanie dedičské 17,
 - pozostalostné 17,
 pokuty 10, 13, 15, 28,
 polícia 11,
 - obecná 10,
 - poľná 15, 18,

polícia zdravotná 14,
 poľnohospodárstvo 6, 14,
 poľovníctvo 7,
 pomer právny 29,
 pomery robotníkov 13,
 - urbárske 25,
 - zdravotné 6, 26,
 pomôcky učebné 16,
 poplatky právne 12,
 - priemyselnej komory 13,
 pošta 6, 13, 18,
 pozostalosti cudzozemské 29,
 požiare lesné 29, 31,
 - zprávy 25,
 pôdohospodársky referent 27,
 pôrodníctvo 11,
 pôžičky 10, 13,
 pôžička vojnová 29,
 požiadavky erárne 13,
 práce verejné 6, 18,
 - poľnohospodárske 29,
 právo poľovné 7, 25,
 - vodné 15, 19,
 predmety majetkové 7,
 prednosta štátneho stavebného úradu 3,
 prehliadky zdravotné 11,
 prepustenie z armády 5,
 predseda 4, 5, 8, 18,
 - ministerský 8, 9,
 - župnej sirotskej stolice 3,
 predstavenstvo obecné 10,
 príplatky vekové 16,
 prirážka obecná 10,
 - župná 10,
 priemysel 6, 13, 14,
 - domácky 13,
 priemyselná komora 28,
 stavby verejné 14,
 - vodné 15, 19,
 - železničné 20,

priemyselné inšpekcie 27,
 priestupky lesné, pokuty 28,
 - lesopolicajné 33, 15,
 - poľné 15,
 produkty lesné 31,
 Provizorium 2,

rastliny liečivé 30,
 riaditeľ finančný 3, 12,
 - poštového a telegrafného obvodu 3, 6,
 riečny meračský úrad 3,
 robotníci 13,
 - cudzozemský 14,
 - poľnohospodársky 15,
 rozpočty obecné 10,
 - školské 25,
 rybárstvo 15,

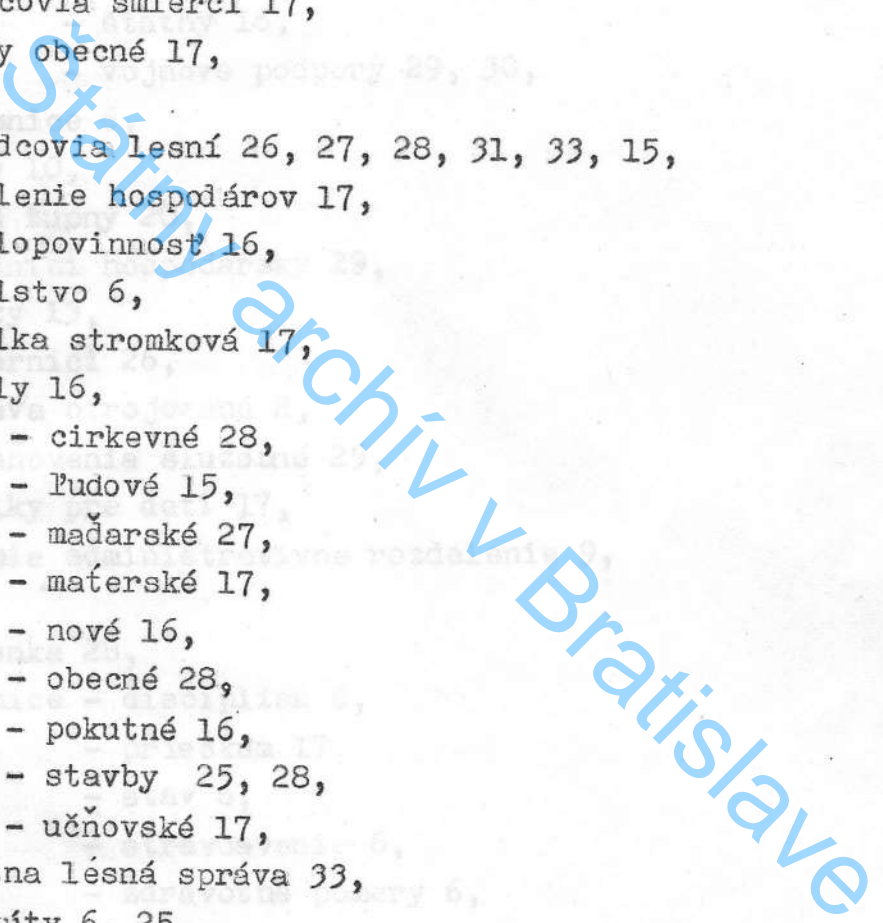
sbory samosprávne 2,
 skontra 10,
 sirotinec 16,
 sladovňa 27,
 služny hlavný 10,
 spoje 5,
 spolky 11, 14, 15, 16,
 sporiteľňa 28,
 spory mzdové 18, 25, 26,
 správa autonómna 2,
 správa organizácia 9,
 - verejná 2, 4, 5, 8,
 spravodlivosť 6,
 soľ 12,
 stanovy 14,
 starostlivosť sociálna 11,
 statkári 29,
 stavba škôl 25,
 stavby verejné 34,
 - vodné 6, 19,
 - železníc 26,

sťažnosti 25,
 stravovanie 13,
 stolice sirotské 6, 25, 26, 30,
 - školské 16,
 súdníctvo 2,
 - civilné 17,
 - lesopolicajné 31,
 - trestné 17,
 sudcovia smierči 17,
 súdy obecné 17,

škodcovia lesní 26, 27, 28, 31, 33, 15,
 školenie hospodárov 17,
 školopovinnosť 16,
 školstvo 6,
 škôlka stromková 17,
 školy 16,
 - cirkevné 28,
 - ľudové 15,
 - maďarské 27,
 - materské 17,
 - nové 16,
 - obecné 28,
 - pokutné 16,
 - stavby 25, 28,
 - učňovské 17,

štátna lešná správa 33,
 štatúty 6, 25,
 štepy americké 15,

tabak 12,
 taxa vojenská 12,
 telefón 13,
 telegraf 6, 13, 18, 28,
 trafiky 12,
 trovy exekučné 13,
 - liečebné 6, 11, 25,
 - trestné 13,
 tútori 12, 18,



- ubikácie robotnícke 14,
 učitelia 16,
 - cestujúci 15,
 - cirkevní 16,
 - drahotný prídavok 28,
 - kurzy maďarčiny 28,
 - oslobodenie od voj. služby 29,
 - ošacovacia podpora 30,
 - penzijné príspevky 13,
 - štátny 16,
 - vojnové podpory 29, 30,
 učebnice 6,
 účty 10,
 úrad župný 20,
 úradníci hospodársky 29,
 úrazy 13,
 urbárnici 26,
 ústava otrojovaná 2,
 ustanovenia služobné 25,
 útulky pre deti 17,
 územie administratívne rozdelenie 9,
 vápenka 28,
 väznice - disciplína 6,
 záležitosti - prieskum 17, 26, 27,
 zákon - stav 6,
 - stravovanie 6,
 - zdravotné pomery 6,
 velitelia vojenski 2,
 verejnosprávny výbor 3, 4, 5, 7, 8, 9, 18, 19, 20, 21, 25, 26,
 - disciplína - odbory 5, 19,
 - právomoc 3, 5, 25,
 - predseda 3, 4, 5,
 - rokovací poriadok 18, 19,
 - rozdelenie agendy 18, 19,
 - úlohy 3,
 - vnútorný život 10,
 - voľby 4,
 - zápisnice 26, 27, 28

- verejnosprávny výbor - zloženie 3,
 - zprávy 8, 9,
 verejnosprávny lesný výbor 20, 21, 30,
 veterinárstvo 14,
 vinohradnícky desiatok 13,
 vinohradníctvo 14,
 vinice 15,
 vína umelé 15, vláda 8, 20,
 výbor hospodársky 20,
 - municipiálny 31,
 - obecný 10,
 - stavebný 20,
 výčap 11,
 vysťahovalectvo 7,
 - agentúry 26,
 - evidencia 7,
 - obmedzovanie 7,
 - opatrenia 11,
 vyvlastňovanie 7,
 vyučovanie maďarské 16, 17, 27, 28,
 - stav 26,
 zajatci vojnoví 30,
 zalesňovanie 6, 14, 20, 26, 27,
 zákon 10,
 - lesný 15, 20, 30,
 zákonodarstvo 9,
 základiny školské 16,
 - študijné 25,
 záležitosti daňové 26,
 - disciplinárne 5, 8, 19,
 - liečebné 18,
 - národnej osvety 18,
 - obecné 18,
 - občianske 6,
 - pamiatkové 7,
 - robotnícke 19,
 - sirotské 25,
 - sporné 6,
 - stavebné 5, 10,

záležitosti školské 16, 18,
 - trestné 6,
 - verejnospprávne 18,
 * väzeňské 6,
 - vnútorné 10,
 - vojenské 6,
 - zamestnanecké 19,
 - živnostenské 18,

zapisovateľ 5,

zástupca štátny 3,

zastupiteľstvo župné 3, 4, 5,

záväzky majetkové 10,

zdravotníctvo verejné 6, 11,

zprávy 25,

- mesačné 25,

- výročné 31,

- Verejnospprávneho výboru 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17,

žalude 29,

žandárstvo 11,

železnica 6, 18, 25, 28,

- cukrovárska 29,

- lesná 27, 29,

- podniková 27, 28

- priemyselná 29, 30,

- vicinálna 10, 29,

železničná stanica 26, 27, 28, 29,

živnostníci 13,

živnostenské zmierče komisie 13,

župa 2, 3, 8, 26, 31,

župa bratislavská 21, 31,

župan 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10,

župná komisia pre zdravotné záležitosti 28,

Štátny archív v Bratislave

Inventáre a katalógy Štátneho archívu
v Bratislave.

11

Verejnosprávny výbor v Bratislavskej župe.
1876 - 1919

Inventár.

Spracovali : Pavol Hauptvogel a Jozef Watzka.

Register zostavil : Juraj Spiritza.

- Bratislava 1961 -

Štátny archív v Bratislave